

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 26.10.1998
KOM(1999) 518 lopullinen

KOMISSIION TIEDONANTO

NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE
JÄ TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

yhteisön osallistumisesta voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita
koskevaan velkahuojennusaloitteeseen (HIPC-aloite)

EUROOPAN KOMISSIO

**Komission tiedonanto yhteisön osallistumisesta voimakkaasti
velkaantuneita köyhiä maita koskevaan velkahuojennusaloitteeseen
(HIPC-aloite)**

IMF ja Maailmanpankki käynnistivät syyskuussa 1996 voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevan aloitteen (HIPC-aloite), jonka tarkoituksena on huojentaa niiden köyhien maiden velkataakkaa, jotka toteuttavat yhtenäisiä sopeuttamistoimia ja jotka ovat sitoutuneet köyhyyden torjuntaan. Kyseessä on kaikkien rahoittajien, joihin kuuluvat erityisesti monenväliset luotonantajat, koordinoitu toimenpide. Aloite kattaa ne köyhät maat, jotka voivat saada Maailmanpankilta ja IMF:ltä avustusta erittäin edullisilla ehdoilla ja joiden velkataakka on kestämaton vielä sen jälkeen, kun kaikki muut velkahuojennustoimet on toteutettu.

Yhteisö, joka on kehitysmaiden tärkeä kumppani, tukee kehitystä pääasiassa avustuksilla. Näin ollen se ei ole monenvälisistä luotonantajista merkittävimpiä. Yhteisön osuus on tuoreimpien arvioiden mukaan esimerkiksi HIPC-aloitteen kokonaiskustannuksista vain noin 2 prosenttia ja monenvälisten luotonantajien kustannuksista noin 4,3 prosenttia (13,3 miljardia Yhdysvaltain dollaria).

Yhteisö on alusta alkaen antanut vahvan tukensa HIPC-aloitteelle. Se on osallistunut aloitteeseen täysimääräisesti erityisesti tukikelpoisille AKT-maille myöntämiensä lainojen osalta. Yhteisö on sitoutunut myöntämään sovittuna aikana kaikille HIPC-aloitteen kelpoisuusehdot täyttävälle AKT-maille velkahuojennuksia, kuten neuvoston 6. heinäkuuta 1998 tekemässä päätöksessä säädetään. Lisäksi se on pyrkinyt

käsittelmään tiettyjä erityisongelmia, kuten siirtymäkauden apua, sille rahoittajana kuuluvien lisätoimien kautta (liite 1).

G7-maiden Kölnin huippukokouksessa ministerit sopivat laajennetusta aloitteesta, jolla velkoja huojeennetaan *nopeammin, syvemmin ja laaja-alaisemmin* (liite 2). Ehdotetun tehostuksen myötä aloitteen kokonaiskustannusten arvioidaan yli kaksinkertaistuvan 27,4 miljardiin Yhdysvaltain dollariin.

Jos Kölnin G7-maiden huippukokouksessa asetettuja kunnianhimoisia tavoitteita aiotaan noudattaa, lisää rahoitusta tarvitaan tehostetun HIPC-aloitteen monenvälisen osuuden rahoittamiseen kokonaisuudessaan.

Taulukko 1: HIPC-aloitteen rahoitustarpeet (miljardia Yhdysvaltain dollaria)

Rahoituslaitokset (paitsi IMF)	Rahoitustarve yhteensä	Määritelty	Jäljellä	joista lyhyellä aikavälillä
Maailmanpankki	5,1	2,0	3,1	0,6
Afrikan kehityspankki (AfDB)	2,0	0,6	1,4	0,8
Latinalaisen Amerikan kehityspankki (IaDB)	1,0	0,4	0,6	0,6
Muut monenväliset luotonantajat (EY mukaan luettuna)	2,9	1,8	1,1	0,6
Yhteensä (IMF mukaan luettuna)	13,3	-	6,2	2,6

Lähteet: 'The Enhanced HIPC Framework: Financing the World Bank's HIPC Debt Relief', IDA, 26.8.1999, jonka tietoja on päivitetty Bretton Woods -järjestöjen edellisten vuosikokousten tiedoilla.

Monenvälisiin laitoksiin kohdistuu yhä enemmän paineita niiden tarvittavien varojen hankkimiseksi sisäisesti, joilla ne kattaisivat tehostettua HIPC-aloitetta koskevat sitoumuksensa ja pienentäisivät näin kahdenvälistä rahoitusvajetta. Kaikissa monenvälisissä kehityspankeissa lisäävustuksien myöntämistä rajoittaa pääasiassa se, että näistä laitoksista sisäisesti hankittu rahoitus tapahtuisi niiden tukiohjelmien kustannuksella. Afrikan kehityspankille AfDB:lle lisäävustuksen myöntäminen on lähes mahdotonta.

Bretton Woods -järjestöjen edellisissä, Washingtonissa pidetyissä vuosikokouksissa rahoitusyhteisö teki muutamia kauaskantoisia päätöksiä, joilla uskotaan olevan merkittäviä seuraamuksia voimakkaasti velkaantuneiden köyhien kehitysmaiden ryhmälle. Näissä päätöksissä painotettiin ensimmäistä kertaa köyhyyttä lievittävien strategioiden, rakennesopeutusohjelmien ja velkahuojennusaloitteen välisen tiiviin yhteyden merkitystä. IMF:lle ja Maailmanpankille annettiin keskeinen tehtävä yhtenäisissä, tehokkaissa ja koordinoituissa kehitysyhteistyön välineissä. Köyhille maille tarkoitettu, edullisin ehdoin toteutettava IMF:n tehostettu

rakennesopeutusohjelma (ESAF) kohdennettiin köyhyden torjuntaan ja muutettiin uudeksi köyhyden torjuntaa ja kasvua edistäväksi ohjelmaksi (Poverty Reduction and Growth Facility, PRGF). Maailmanpankki ja IMF laativat tulevaisuudessa yhdessä uuden köyhydentorjuntastrategian. Lisäksi kahden- ja monenväliset luotonantajat ilmoittivat merkittävistä sitoumuksista HIPC-aloitteen, ja erityisesti sen erityisrahaston, rahoittamiseksi. Näistä äskettäin annetuista vakuutuksista huolimatta HIPC-rahastoon maksetun kahdenvälisen avun määrä (1,4 miljardia Yhdysvaltain dollaria) ei riitä kattamaan jäljellä olevaa lyhyen aikavälin, 2,6 miljardin Yhdysvaltain dollarin suuruista rahoitusvajetta (taulukko 2). Lisäksi Yhdysvaltojen kongressin on vielä vahvistettava maan hallinnon antama vakuutus, vaikka se olikin rahamäärältään melko pieni erityisesti, kun otetaan huomioon Yhdysvaltojen erittäin vähäinen rahoitusosuus tehostetun HIPC-aloitteen kahdenvälisestä velkahuojennuksesta. Vahvistus ei vielä ole varma.

Taulukko 2: HIPC-rahaston kahdenvälinen tuki (miljoonaa Yhdysvaltain dollaria)

	Osuus	Vanhat vakuutukset	Uudet vakuutukset	Yhteensä		Osuus	Vanhat vakuutukset	Uudet vakuutukset	Yhteensä
Australia	5			5	Luxemburg	1			1
Belgia	4	8		12	Alankomaat	61	70		131
Kanada	27			27	Norja	41			41
Tanska	26			26	Portugali	15			15
Ranska		21		21	Espanja	15			15
Suomi	14			14	Ruotsi	29			29
Saksa		27	54	81	Sveitsi	28			28
Kreikka	1			1	Yhdistynyt kuningaskunta	36	135	50	221
Irlanti	16			16	USA			650?	650
Italia		70		70					
Japani	10			10	Yhteensä	329	331	754	1414

Lähde: 'HIPC Initiative: Perspectives on the Current Framework and Options for Change', IDA, 2.4.1999, jonka tietoja on osittain päivitetty komissiossa käytettävissä olevilla tiedoilla.

Kun komission yksiköt olivat antaneet tiedotteen, joka koski yhteisön osallistumista tehostettuun HIPC-aloitteeseen, Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltio antoi kyseisessä huippukokouksessa seuraavan lausunnon:

”EU on valmis käyttämään varoja olemassa olevien EKR:n välineiden puitteissa tarkoituksenaan osallistua merkittävästi niiden AKT-maiden velkataakan huojentamiseen, jotka täyttävät HIPC-aloitteen kelpoisuusehdot. EU lähestyy AKT-maita kyseistä tavoitetta koskevalla myönteisellä ehdotuksella. AKT-maiden

ulkopuolisia maita olisi kohdeltava oikeudenmukaisesti kansainvälisen yhteisön yhteisissä pyrkimyksissä. Tähän aloitteeseen sisältyisi miljardin euron suuruinen avustus velan anteeksiantamiseksi”.

Edellä mainittua tiedotetta seuraavaa komission ehdotusta on tarkasteltava tässä yhteydessä.

* *

Neuvoston 6. heinäkuuta 1998 tekemällä komission ehdotusta koskevalla päätöksellä vahvistettiin, että yhteisö osallistuu täysimääräisesti alkuperäiseen aloitteeseen sekä rahoittajana että luotonantajana:

- rahoittajana myöntämällä ”päätösvaiheen” saavuttaneille maille lisävaroja osana kahdeksannen EKR:n rakennesopeutusohjelmaa,
- luotonantajana käyttämällä ensisijaisesti EKR:n varoista kertyneitä korkotuloja käsitelläkseen suoraan (monenvälisille rahoittajille sovitulla tasolla) ”toteutusvaiheen” saavuttaneiden maiden velkoja.

Nämä kaksi ulottuvuutta eivät koske AKT-maiden ulkopuolisia voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita, joten rahoitus (40 miljoonaa ecua) otettiin pelkästään EKR:n varoista.

Tukikelpoisuusrajan alentaminen, uusien perusteiden taannehtiva soveltaminen, maiden aikaisempaa suurempi määrä ja päätöksenteon nopeuttaminen lisäävät tehostetun aloitteen kustannuksia niin, että EKR:n varoista kertyneet korot tai mahdollinen varojen takaisinvirtaaminen, joista säädetään neuvoston kesäkuussa 1998 tekemässä päätöksessä, eivät riitä kattamaan kustannuksia.

EU:n osuus voidaan kokonaisuudessaan rahoittaa pääosin jakamatta jääneillä kahdeksannen ja sitäedeltävien EKR:n rakennesopeutusohjelmien varoilla. Aloitteen tehostamiseksi komissio ehdottaa kuitenkin, että myös AKT-maiden ulkopuolisten voimakkaasti velkaantuneiden köyhien maiden ulkoista velkaantumista olisi käsiteltävä ja tuettava budjettivaroista. AKT-maille myönnettävät EKR:n yli miljardin euron suuruiset varat ovat peräisin eri lähteistä: sellaisille yhteistyömaille ohjelmoiduista varoista, jotka eivät ole täyttäneet varojen maksamiseen liittyviä ehtoja ja joille varoja ei näin ollen ole maksettu, sekä uuden neljännen Lomé'n yleissopimuksen mukaisesti ohjelmoiduista rahaeristä, joista toista ei useiden maiden kohdalla ole maksettu, kun maat eivät ole saavuttaneet erän maksamisen ehtona olevia tavoitteita. Lisäksi käyttämättä

jääneet Stabex-varat voivat vapautua käytettäväksi neljännen Lomé'n yleissopimuksen päättyessä 29. helmikuuta 1999.

EKR:n varojen käyttöön ottamiseksi tarvitaan kuitenkin AKT-EY-ministerineuvoston päätös, sillä ehdotettu yhteisön toimi ei kuulu Lomé'n yleissopimuksen tavanomaisten menettelyjen piiriin. Tällaisen päätöksen laatimiseksi on aloitettava vuoropuhelu Euroopan yhteisön ja sen AKT-maiden kumppanien välillä lähitulevaisuudessa. Samoin yhteisön talousarviosta AKT-maiden ulkopuolisia voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevan aloitteen tukemiseksi myönnettävät varat käytetään kyseisiä maita koskevien komission kehitysyhteistyöstrategioiden mukaisesti. Yhteisön toimen oikeusperusta on Aasiaa ja Latinalaista Amerikkaa koskeva asetus N:o 443/92, jossa korostetaan uutta sitoumusta köyhyyden lievittämiseen (4 artikla) ja yhteisön tukea, jonka avulla EU:n kumppanimaat voivat ratkaista makrotaloudelliset ja rakenteelliset ongelmansa (5 artikla).

* *

Komission ehdotus perustuu kolmeen osatekijään:

Yhteisön tehtävä luotonantajana:

Tässä vaiheessa ei ole mahdollista esittää lopullisia lukuja kaikkien monenvälisten luotonantajien aloitteeseen maksamista rahoitusosuuksista. Tietyt maat tulevat tukikelpoisiksi aikaisintaan vuonna 2001, jos silloinkaan, ja luotettavia analyysejä niiden velkatilanteesta on saatavilla vasta silloin. Näin ollen tulevan velkahuojennuksen määrästä voidaan antaa vain erittäin karkea arvio kaikkien tukikelpoisten maiden osalta (liite 3).

Nykyisten laskelmien perusteella ja verrattuna yhteisön saataviin, joiden nettonykyarvo on rästit mukaan luettuina 1,3 miljardia euroa, yhteisön rahoitusosuus mahdollisesti tukikelpoisille maille myönnettävästä velkahuojennuksesta on noin 550 miljoonaa euroa (liite 4). Siitä 40 miljoonaa euroa on varmistettu kesäkuun 1998 päätöksellä, ja se maksetaan aiempien EKR:jen varoista kertyneistä koroista.

Tarvittavan rahoituksen hankkiminen on osoituksena Euroopan yhteisön poliittisesta sitoutumisesta aloitteeseen. Nämä varat otetaan kuitenkin käyttöön tapauskohtaisesti rästien tason perusteella sen jälkeen, kun EKR-komitea on antanut myönteisen

lausuntonsa siten, että kukin mukana oleva maa pystyisi "toteutusvaiheen" saavutettuaan maksamaan ennakolta osan yhteisön velkaansa nettonykyarvossa (liite 5).

Yhteisön tehtävä rahoittajana:

Luotonantajana myönnettyjen varojen lisäksi komissio pyrkii toimimaan alkuperäisessä HIPC-aloitteessa yhteisölle määriteltyjen rahoittajan tehtävien mukaisesti. Tässä viitataan rakennesopeutuksen lisätukeen, joka myönnetään "päätosvaiheen" saavuttaneille tukikelpoisille maille, jotta ne pystyisivät rahoittamaan makrotaloudelliset uudistuksensa. Näiden uudistusten toteuttaminen puolestaan helpottaa "toteutusvaiheen" saavuttamista (liite 1). Lisätuen määrän arvioinnissa olisi tulevaisuudessa otettava huomioon edunsaajamaan aiempi suoriutumisen velkojen hoidossa yhteisölle.

Lisätuen myöntäminen olisi yhdenmukainen Kölnin ehdotuksen kahden pääkohdan kanssa. Näitä pääkohtia ovat riittävän rahoituksen tarve voimakkaasti velkaantuneissa köyhissä maissa siirtymäkauden aikana ja koko toiminnan yhteiskunnallisen sisällön vahvistaminen (liite 6).

Lisätuki rahoitettiin aiemmin jakamalla varoja uudelleen rakennesopeutusohjelmassa, eikä tuen kokonaismäärää korotettu. Jos tämä väline otetaan laaja-alaisesti käyttöön lähitulevaisuudessa, kyseisten maiden lisärahoituksen tarvetta ei voida täysin kattaa, kun otetaan huomioon HIPC-aloitteen kelpoisuusehdot seuraavien 24 kuukauden kuluessa täyttävien maiden suuri määrä. Ohjelmaan on siis myönnettävä lisää varoja. Varoja on lisättävä myös siksi, että seuraava EKR tulee todennäköisesti voimaan vasta vuonna 2002.

Komissio arvioi, että yhteisön osuutta HIPC-aloitteesta luotonantajana tulisi verrata sen rahoittajana myöntämisen osuuden kasvuun, joka olisi kokonaiset 150 miljoonaa euroa osana kahdeksannen EKR:n rakennesopeutusohjelmaa. Tämäkin summa on otettava kahdeksannen ja sitä edeltävien EKR:n rakennesopeutusohjelmien jakamatta jääneistä varoista.

Rakennesopeutusohjelman lisätuki otetaan käyttöön tapauskohtaisesti rakennesopeutusohjelman ohella, kun edunsaajamaa saavuttaa "päätosvaiheen".

Yhteisön tehtävä merkittävänä kehitysyhteistyön edistäjänä:

Yhteisö on tärkeä kehitysyhteistyökumppani. Sen lisäksi, että se osallistuu suoraan HIPC-aloitteen tehostamiseen, yhteisön olisi komission mielestä osallistuttava myös HIPC-aloitteen, ja erityisesti HIPC-rahaston, kokonaisrahoitukseen.

Tällainen lisäpanos olisi yhteisön kehitysyhteistyötuen mukaista. Toimintamalli johtaa juurensa yhteisön strategiasta kehitysmaiden integroimiseksi tehokkaammin maailmankauppajärjestelmään sekä sen antamasta tuesta maailmanlaajuiseen velkahuojennukseen ja köyhyiden torjuntaan.

Osallistumista tarkasteltaessa olisi kuitenkin otettava huomioon tarve taata vastuun jakaminen oikeudenmukaisesti osapuolten kesken. Yhteisö ei yksin voi rahoittaa koko jäljellä olevaa vajetta, joten muiden rahoittajien olisi osallistuttava tarkoituksenmukaisella tavalla aloitteen rahoittamiseen.

Tällaista avustusta ei myöskään olisi järkevää rahoittaa pelkästään jakamatta jääneistä EKR:n varoista. Avustusta olisi pikemminkin tarkasteltava osana voimakkaasti velkaantuneiden köyhien maiden, AKT-maiden ulkopuoliset maat mukaan lukien, maailmanlaajuista velkahuojennusta. Näin ollen siihen olisi sisällyttävä riittävästi EKR:n varoja ja yhteisön talousarviosta maksettavaa tarkoituksenmukaista täydentävää rahoitusta sekä kaikkien osapuolten rahoitusosuudet siten, kuin EU:n osalta on sovittu.

Samalla kun taattaisiin riittävä rahoitus nykyisille ohjelmille, yhteisön talousarviosta maksettava rahoitus merkitsisi varojen sijoittamista uudelleen sen rahoituksen puitteissa, joka on myönnetty kyseisille AKT-maiden ulkopuolisia maita koskeville maantieteellisille yhteistyöohjelmille. Ne puolestaan kuuluvat yhteisön talousarvion alaluokkaan B7 (ulkoiset toimet).

Yhteisön HIPC-rahastoon maksama rahoitusosuus voisi olla suuruudeltaan 200–300 miljoonaa euroa oikeudenmukaista vastuun jakamista koskevista lopullisista päätöksistä riippuen. Siitä 82 prosenttia rahoitettaisiin jakamatta jääneistä EKR:n varoista (liite 4) ja loput yhteisön talousarviosta. Kun otetaan huomioon maantieteellinen jakautuminen ja kyseisten maiden tukikelpoisuus, arvioiden mukaan varoista 15 prosenttia maksetaan luvusta B7-31 ”Yhteistyö Latinalaisen Amerikan kehitysmaiden kanssa” ja 3 prosenttia luvusta B7-30 ”Yhteistyö Aasian

kehitysmaiden kanssa” vuotta 1999 seuraavien kolmen vuoden aikana. Tarkkaa jakoa ei kuitenkaan vielä ole tehty, ja Maailmanpankin kanssa on vielä keskusteltava yksityiskohtaisista säännöistä.

Yhteisön HIPC-rahastoon maksama rahoitusosuus merkittäisiin erilleen. EKR:stä peräisin olevat varat varattaisiin AKT-maille ja periaatteessa AKT-maihin kuuluvien voimakkaasti velkaantuneiden Afrikan köyhien maiden velkojen maksuun Afrikan kehityspankille (AfBD) (johon sisältyvät ainoalle Afrikan ulkopuoliselle voimakkaasti velkaantuneelle köyhälle AKT-maalle, Guyanalle, osoitettavat erityisjärjestelyt). Talousarviovaroilla rahoitettaisiin voimakkaasti velkaantuneiden Aasian tai Latinalaisen Amerikan köyhien maiden velkojen maksua. Erityisjärjestelyihin ryhdytään sen varmistamiseksi, että sen jälkeen, kun EU on rahoittanut monenvälistä velkahuojennusaloitetta (Multilateral Debt Relief Initiative, MDRI), edunsaajamaat käyttävät kotimaiset varansa tulevaisuudessa yhteiskuntasektorin kehittämiseen EU:n rahoitettua).

Tehostettuun HIPC-aloitteeseen maksettavan mahdollisen EU:n avustuksen yhteisrahoituksen yksityiskohtaisia teknisiä sääntöjä olisi luonnollisesti tarkkaan harkittava. Erityisjärjestelyillä varmistetaan erityisesti se, että EU:n aloitteeseen ja erityisesti rahastoon myöntämän osuuden avoimuus, valvonta ja taloudellinen seuranta on riittävää.

Komission ehdotus on tiivistettynä seuraavanlainen:

Luotonantajana aloitteeseen maksettu osuus:	550 miljoonaa euroa
Rakennesopeutusohjelman varojen lisäys:	150 miljoonaa euroa
<u>HIPC-rahastoon maksettava osuus:</u>	<u>200–300 miljoonaa euroa</u>
Yhteensä	900–1000 miljoonaa euroa

LIITTEET

**Komission tiedonantoon yhteisön osallistumisesta voimakkaasti
velkaantuneita köyhiä maita koskevaan velkahuojennusaloitteeseen
(HIPC-aloite)**

**1. LIITE 1
HEINÄKUUN 6. PÄIVÄNÄ 1998 TEHDYN NEUVOSTON PÄÄTÖKSEN
TÄYTÄNTÖÖNPANO**

2.

Kahdeksan AKT-maata saavutti ”päätosvaiheen” vuosina 1997 ja 1998, ja ne kuuluvat näin ollen 6. heinäkuuta 1998 tehdyn päätöksen soveltamisalaan. Uusien perusteiden mukaan kaikki maat kelpuutettaneen lopulta velkahuojennuksen soveltamisalaan nykyisen kuuden maan sijasta.

Vain kolme näistä kahdeksasta maasta on tähän mennessä saavuttanut HIPC-aloitteen ”toteutusvaiheen”, ja ne ovat Uganda, Guyana ja Mosambik. Komission 24. heinäkuuta 1998 tekemän rahoituspäätöksen mukaisesti Ugandan kaikki jäljellä olevat erityislainavelvoitteet annettiin anteeksi 4 590 000 ecuun saakka. Guyanaa koskevaa rahoitusehdotusta käsitellään pian EKR-komiteassa. Molemmissa tapauksissa toteutetaan lisähuojennuksia heti, kun velkahuojennuksen uudet tavoitteet on määritelty. Mosambikin tapaus on vaikeampi, sillä riskipääomaa on maksettava paljon ennakkoon, ja tämä aiheuttaa useita teknisiä ongelmia. ”Toteutusvaihe” on määritelty vastikään, ja siksi komissio ehdottaa, että olisi hyvä odottaa velkahuojennusta koskevien tavoitteiden uudistamista muutama viikko tai kuukausi, jotta voitaisiin siirtyä suoraan soveltamaan velkahuojennussuunnitelman lopullista versiota.

Siitä lähtien, kun yhteisö liittyi HIPC-aloitteeseen, komissio on pitänyt luotonantajana annettujen sitoumusten täyttämistä riittämättömänä, kun otetaan huomioon AKT-maiden velkaongelman laajuus. Tästä syystä se päätti tarkistaa rakennesopeutusohjelman (SAF) varojen jakamista ja korottaa HIPC-aloitteen avustuksia siirtymäkauden aikana 15 prosenttia (tai 10 prosenttia niiden maiden kohdalla, jotka saavat jo 15 prosentin lisän alueellisen integraatiotuen muodossa). Liitteestä 3 voidaan nähdä, että useat maat tulevat hyötymään tästä toimenpiteestä vuosina 1999–2000 myönnettävissä varoissa.

On muistettava, että tämä yhteisön aloite joudutti G7-maiden vetoomusta, jossa kehoitettiin tukemaan HIPC-aloitetta siirtymäkauden alussa, sekä niiden aikomusta vahvistaa aloitteeseen liittyvän prosessin yhteiskunnallista sisältöä (katso liite 6).

TEHOSTETUN ALOITTEEN PÄÄPIIRTEET

4.

Useiden jäsenvaltioiden tekemien aloitteiden jälkeen Kölnissä tämän vuoden kesäkuun alussa kokoontuneet G7-maat päättivät helpottaa ja parantaa voimakkaasti velkaantuneiden köyhien maiden pääsyä HIPC-aloitteen piiriin.

Kölnissä tehdyissä ehdotuksissa, joita Bretton Woods -järjestöt ovat myöhemmin tukeneet, on kolme keskeistä kohtaa, joita voidaan kuvata lyhyesti sanoilla ”*syvemmin, laaja-alaisemmin ja nopeammin*”.

- ”Syvempi” velkahuojennus:
 - * alennetaan tukikelpoisuusrajaa, joka perustuu nettonykyarvoisen velan ja viennin suhteeseen, 200–250 prosentista 150 prosenttiin,
 - * joustavoitetaan julkista sektoria koskevaa finanssikriteeriä (”fiscal window”) alentamalla tukikelpoisuusehtojen kynnystä siltä osin kuin ne koskevat edunsaajamaiden talouksien avoimuutta ja tulojen osuutta BKT:sta¹,
 - * sovelletaan näitä uusia perusteita taannehtivasti niihin maihin, jotka ovat jo saavuttaneet ”päättövaiheen” tai ”toteutusvaiheen” niin, että ne eivät kärsi ehtojen täyttämistä nopeammin,
 - * asetetaan lopulliselle velan vähentämiselle tavoitteet, kun päätösvaihe on saavutettu eli kun päätetään, että maa täyttää kelpoisuusehdot (päättöstä ei ole aikaisemmin voitu tarkistaa enää toteutushetkellä, jolloin tunnustetaan, että maa on täyttänyt asetetut ehdot ja jolloin luotonantajat tosiasiallisesti aloittavat maan velan vähentämisen), mikä tarkoittaa, että BKT:n tai viennin kasvusta ei ole kielteisiä seurauksia edunsaajalle.
- ”Laajempi” aloitteen soveltamisala:
 - * näiden uudistusten ansiosta 41:stä voimakkaasti velkaantuneesta köyhästä maasta aloitteen piiriin kelpuutetaan lopulta entisen 26 maan sijaan 33 maata, ja mahdollisesti jopa 36 maata, jos Liberia, Sudan ja Somalia otetaan mukaan.
- ”Nopeampi” apu:
 - * kansainväliset rahoituslaitokset ja muut monenväliset luotonantajat voivat halutessaan antaa velan hoitoon helpotusta siirtymäkaudella eli päätös- ja toteutusvaiheiden välisenä aikana,

¹ Maa voi nykyisin täyttää julkista sektoria koskevan finanssikriteerin, eli olla oikeutettu tukeen, vaikka velan nettonykyarvo on alle 150 prosenttia viennistä, jos velan nettonykyarvon suhde tuloihin on yli 250 prosenttia (aiemmin 280 prosenttia), että viennin osuus BKT:sta on vain 30 prosenttia (aiemmin 40 prosenttia) ja että tulot ovat yli 15 prosenttia BKT:sta (aiemmin 20 prosenttia).

- * toteutusvaiheesta tulee liikkuva, mikä tarkoittaa sitä, että maat saavat lopullisen velkahuojennuksen heti, kun ne ovat täyttäneet kaikki asetetut ehdot, vaikka näin kävisi ennen kuin kolmen vuoden siirtymäkausi on kulunut.

5. LIITE 3 :

6. LUETTELO MAHDOLLISESTI TUKIKELPOISISTA MAISTA

Päätösvaiheen saavuttivat vuonna 1997:

Benin, Bolivia, Burkina Faso, Guyana, Uganda

Päätösvaiheen saavuttivat vuonna 1998:

Norsunluurannikko, Mali, Mosambik, Senegal.

Päätösvaiheen saavuttanevat vuonna 1999:

Tšad, Etiopia, Ghana, Guinea, Honduras, Laos, Malawi, Mauritania, Nicaragua, Niger, Tansania, Togo, Zambia.

Päätösvaiheen saavuttanevat vuonna 2000:

Kamerun, Kongo, Guinea-Bissau, Madagaskar, Ruanda, Sierra Leone.

Päätösvaiheen saavuttanevat vuonna 2001 tai myöhemmin:

Keski-Afrikan tasavalta, Burundi, Myanmar, São Tomé ja Príncipe, Kongon demokraattinen tasavalta, Liberia, Somalia, Sudan.

7.

8.

9.

10.

11. LIITE 4

12. YHTEISÖN RAHOITUSOSUUDEN LASKEMISESSA KÄYTETTY MENETELMÄ

Jotta voidaan määritellä yhteisön rahoitusosuus sen perusteella, mitä liitteissä 3 ja 5 on esitetty, tarvitaan luotettava arvio hyväksyttävistä velkahuojennuksen prosenttimääristä. Tällaista arviota on kuitenkin mahdotonta tehdä siirtymäkaudella.

- Niiden maiden kohdalla, jotka jo ovat saavuttaneet päätösvaiheen, jossa ne kelpuutetaan velkahuojennuksen piiriin, on päivitettävä aiemmin lasketut määrät uusien Kölnin periaatteiden perusteella. Tämä on vääjäämättä summittaista.²

² Periaatteessa aloitteeseen osallistumisen kustannukset määritellään vastedes päätösvaiheessa senhetkisen taloudellisen tiedon perusteella. Tapa, jolla uusia perusteita sovelletaan taannehtivasti

- Muista tukikelpoisista maista, joita ei vielä ole kelpuutettu aloitteen piiriin, saatavat tiedot ovat vielä puutteellisemmat, sillä käytettävissä ei ole luotettavia arvioita talouden suhteista tai tietoa diskonttikorosta, jota käytetään nettonykyarvon laskemiseen.

Näin ollen arviot ovat summittaisia ja virhemarginaali on suuri. Bretton Woods -järjestöissä on laskettu, että aloitteen kokonaiskustannukset nousevat 6,2 miljardista Yhdysvaltain dollarista 13,3 miljardiin kaikkien monenvälisten luotonantajien osalta. Tämä merkitsee sitä, että kustannukset kaksinkertaistuvat Kölnissä hyväksytyjen periaatteiden vuoksi.

Alla olevasta taulukosta, joka on laadittu nykyisten laskelmien perusteella, voidaan nähdä, kuinka kokonaiskustannukset jakautuvat maantieteellisesti.

Taulukko 3: kokonaiskustannusten maantieteellinen jakautuminen (%)

	% kokonaiskustannuksista, kaikki voimakkaasti velkaantuneet köyhät maat	% kokonaiskustannuksista, kaikki voimakkaasti velkaantuneet köyhät maat paitsi Sudan, Somalia ja Liberia
AKT	86	113
joista AKT-maat (paitsi Somalia, Sudan ja Liberia)	62	82
joista muut kuin Afrikan AKT-maat	1	2
Aasia ja Latinalainen Amerikka	11	15
Aasia	2	3

Lähde: Maailmanpankki

Yhteisön osalta on huomattava, että "eurooppalaisia" saatavia on kolmenlaisia: erityislainoja, riskipääomaa ja EIP:n omista varoista myönnettyjä lainoja. HIPC-aloitteeseen yhteisö osallistuu kahdella ensinmainitulla lainatyypillä lainoilla ja EIP omista varoistaan myönnettyillä lainoilla (EIP hyväksyi neuvoston 6. heinäkuuta 1998 tekemään päätökseen sisältyvän pyynnön). Vastuualueet on siis määritelty selvästi.

Ongelmallista on se, että ei ole teknisesti mahdollista käyttää hyväksi Bretton Woods -järjestöjen arvioita³ sellaisinaan tai tehdä yksittäisiä maita koskevia, edes likimääräisiä arvioita.⁴

päätösvaiheen saavuttaneisiin maihin, ei kuitenkaan ole vielä selvä. Epäselvää on, otetaanko huomioon makrotaloudellisten suhteiden ja tietojen muutokset – vienti, tulot, BKT ja ennen kaikkea diskonttikorko – vai sovelletaanko uusia suhteita mekaanisesti alkuperäisiin tietoihin.

³ Arvioissa ei eritellä edellä mainittuja erityyppisiä eurooppalaisia velkoja, ja niiden ilmoitettu nettonykyarvo on lisäksi saatavilla olevien tietojen perusteella aivan liian suuri. Lisäksi Bretton Woods -järjestöjen arvioiden käyttäminen edellyttää dollariperusteisia laskelmia, ja komissio on tehnyt selväksi, että se käyttää vain euroja ja että sitä sitovat aloitteessa vain nettonykyarvoiset prosenttivähennykset (eivät yksiköt). Pääsyyinä Bretton Woods -järjestöjen ja EIP:n arvioiden eroon näyttävät todellakin olevan käytettävät vaihtokurssit.

Näiden rajoitusten vuoksi oli otettava käyttöön pragmaattinen lähestymistapa. EIP:n (joka on laatinut kullekin erityislaina- ja riskipääomatoimelle aikataulut ja nettonykyarvot) toimittamien lukujen perusteella päätettiin soveltaa vähiten epäsuotuisaa vähennysprosenttia, joka oli johdettu Bretton Woods -järjestöjen arvioiden *keskiarvosta*.

Laitosten toimittamassa alustavassa asiakirjassa⁵ eurooppalaisen rahoitusosuuden määräksi määriteltiin 731 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vuoden 1998 hinnoissa ilmaistuna. Luku vastaa 41 prosenttia AKT-maiden yhteisön ja EIP:n velan nettonykyarvosta rästit mukaan luettuina (1,8 miljardia Yhdysvaltain dollaria). Suhteellisesti rahoitusosuus on suuruusluokaltaan aloitteeseen osallistuvien monenvälisen luotonantajien kokonaiskustannusten kasvun mukainen – 20 prosentin keskimääräistä velanvähennystä käytettiin alustavana hypoteesina aiemmassa yhteisön osallistumista aloitteeseen käsittelevässä kertomuksessa (1998).

Kun tarkastellaan rästien sisällyttämistä saataviin, on hyvä muistaa, että sääntöjen soveltamista on höllennetty. Aiemmin HIPC-aloitteessa monenvälisille luotonantajille maksettavat rästit on pitänyt periaatteessa maksaa kokonaisuudessaan ennen kuin voimakkaasti velkaantuneesta köyhästä maasta on tullut aloitteen mukaan tukikelpoinen (*päätösvaiheessa*) niin, että kaikki rahoittajat voivat ottaa osaa velkahuojennukseen⁶. Näin on edelleen: lopullisesta velkahuojennuksesta ei päätetä ennen kuin kaikki rästit on maksettu monenvälisille luotonantajille. Maailmanpankin nykyisissä arvioissa vähennysuhteen laskemisessa on otettu huomioon rästit, joita käsitellään osana velkaa. Tästä asiasta on päästy sopimukseen aloitteeseen osallistuvien monenvälisen luotonantajien kanssa, ja sopimus vahvistettiin Washingtonissa pidetyssä monenvälisen kehityspankkien tapaamisessa 1. lokakuuta 1999.

EIP:n laskelmien mukaan (katso taulukko 4 edellä) aloitteeseen kuuluvat erityislainat ja riskipääoma olivat 31. joulukuuta 1998 4,5 prosentin nettonykyarvon mukaan 1 209 miljoonaa euroa rästejä lukuun ottamatta ja 1 340 miljoonaa euroa rästit mukaan luettuina. Soveltamalla 41 prosentin nettonykyarvoa jälkimmäiseen summaan saadaan 549 miljoonaa euroa (tai 516 miljoonaa euroa, kun Sudania, Somaliaa ja Liberiaa ei oteta lukuun). Kun otetaan huomioon arviointimenetelmän virhemarginaali⁷, vaikka Sudan, Somalia ja Liberia eivät

⁴ Maailmanpankki, joka on koonnut yhteen osana HIPC-aloitetta kerätyt tiedot, on tehnyt tällaisia arvioita. Niiden perusteella Maailmanpankki on laatinut vähennyskertoimien matriisin, jonka perusteella se on laskenut kaikille tukikelpoisille maille velkavähennyksen. Se ei kuitenkaan halunnut julkaista matriisia tai muuta taulukkoa, jonka avulla päätelmiä voitaisiin tehdä, koska se ei halunnut herättää turhia toiveita tai virallistaa arvioita. Jos komissio keräisi tietoja omien arviointiensä tekemiseksi, sillä olisi sama ongelma.

⁵ Kunkin monenvälisen kehityspankin ennakoitujen kustannukset – EIP/EU, monenvälisen kehityspankkien kokous, perjantai 25. kesäkuuta 1999.

⁶ Ensijaisena luotonantajana pidetty yhteisö on noudattanut tiukasti tätä periaatetta myöntäessään apua kolmansille maille. HIPC-aloitteen mukaiseen apuun ei ole aikaisemmin tarvinnut soveltaa poikkeuksia (Uganda on ainoa AKT-maa, jolle on annettu yhteisön velkahuojennusapua ja jolla ei ole rästejä yhteisölle).

⁷ Edellä mainitut laadulliset ongelmat huomioon ottaen Maailmanpankin arvioista johdetun "eurooppalaisen" keskimääräisen vähennysasteen soveltaminen EIP:n tietokantaan on ehdottomasti "toiseksi paras" vaihtoehto. Ensinnäkin omista varoista myönnettyjen lainojen (joita on vähemmän ja jotka on kohdennettu pieneen ryhmään maita) sekä erityislainojen ja riskipääoman maantieteellisen jakautumisen välillä on suuria eroja. Yksi EIP:n omista varoista myönnettyjen lainojen tärkeimmistä

todennäköisesti hyödy tästä aloitteesta, olisi hyvä varmistaa riittävä turvamarginaali ja asettaa summaksi 550 miljoonaa euroa⁸.

Tähän lukuun sisältyy arvio siitä, mikä yhteisön rahoitusosuus on Somalian, Sudanin ja Liberian sekä niiden maiden velkahuojennuksesta, joiden kanssa yhteisö on keskeyttänyt yhteistyön. Metodologian kannalta on merkittävää, että edellä mainitut luvut laskettiin 31. joulukuuta 1998. Toisin sanoen näistä luvuista on vähennettävä summat, jotka voimakkaasti velkaantuneet köyhät maat ovat maksaneet takaisin velkahuojennuksen alkuun mennessä.

On vaikea määritellä, kuinka niihin maihin olisi suhtauduttava, joiden kanssa yhteistyö on keskeytetty. Komissio ei pysty sitoutumaan aloitteeseen näiden maiden osalta, ellei yhteistyötä jatketa.⁹ Yhteistyön jatkumista näiden maiden kanssa jopa lyhyellä aikavälillä ei kuitenkaan voida sulkea pois. Näin ollen olisi viisasta huomioida mahdolliset kustannukset, jotka aiheutuvat näiden maiden täyttäessä aloitteeseen liittyvät kelpoisuusehdot, vaikka yhteisö todennäköisesti osallistuukin niiden velkahuojennukseen huomattavasti myöhemmin kuin muut monenväliset luotonantajat.

Yleisesti ottaen yhteisön osallistuminen aloitteeseen porrastetaan useiden vuosien ajalle, ja sen kustannuksia olisi tarkasteltava liitteessä 3 esitettyä väliaikaista aikataulua pidemmälle. Koska toteutusvaihe on tästä lähtien liikkuva, kustannusten aikataulu on entistä varovaisempi. Vaikka jotkin maat täyttävät kelpoisuusehdot arvioitua aikaisemmin, on erittäin todennäköistä, että vastaavasti muut maat täyttävät ne arvioitua myöhemmin. Toisin sanoen toteutusvaihe voidaan saavuttaa myöhemmin kuin kolmen vuoden kuluessa päätösvaiheesta. Lisäksi, vaikka geopoliittisia ongelmia ei otettaisi huomioon (jotkut mahdolliset edunsaajat ovat sodassa tai poliittisesti erittäin heikkoja), rästien tehostetusta käsittelystä huolimatta käytännössä on edelleen mahdollista, että useat maat eivät saavuta teoreettista toteutusvaihetta ajoissa, koska eivät pysty maksamaan kaikkia rästejä takaisin.

velallisista on Norsunluurannikko, jonka kohdalla velkahuojennus on keskimääräistä pienempi. Näin ollen "eurooppalaisen" keskiarvon käyttäminen (eli EIP:n sisällyttäminen) kaikkien erityislainojen ja riskipääoman saatavien kohdalla johtaa siihen, että aloitteen mukaan tarpeellista velkahuojennusta aliarvioidaan helposti. Lisäksi EIP:n toimittamissa tiedoissa käytetään 31. joulukuuta 1998 voimassa ollutta nettonykyarvoa, mikä merkitsee sitä, että kaikki kyseisen päivän jälkeen mutta ennen nettonykyarvon laskulle päätösvaiheessa asetettua rajapäivämäärää maksetut uudet maksut on lisättävä siihen. Kun kaksi ensin mainittua tekijää johtaa usein aliarviointeihin, vuoden 1998 lopulla päätösvaiheen viitekorkoon soveltuvan diskonttikoron käyttäminen puolestaan johtaisi yhteisön velan nettonykyarvon yliarviointiin. Viitteellinen diskonttikorko on siis korkeampi ja nettonykyarvo matalampi niiden maiden kohdalla, jotka ovat jo saavuttaneet päätösvaiheen. Näin käy myös vuonna 2000 tai sen jälkeen kelpoisuusehdot täyttävillä maille, jos korkojen nousu jatkuu. Lisäksi on otettava huomioon maksut, joiden maksamista jatketaan erityisnosto-oikeuksien mukaisesti kuten myös takaisinmaksut, jotka on maksettu toteutusvaiheessa ja jotka on vähennettävä yhteisön velkojen joulukuun 31. päivän 1998 arvosta. Koska käytettävissä ei ole tietoja, joiden perusteella voitaisiin päätellä, mikä tekijä näistä on hallitseva, on toimittava sen oletuksen mukaan, että ne kumoavat toinen toisensa. Tämä merkitsee kuitenkin sitä, että arvion tuloksia esitettäessä on sovellettava huomattavaa turvamarginaalia.⁷

⁸ Summasta 40 miljoonaa euroa on jo varmistettu heinäkuussa 1998 tehdyllä päätöksellä, ja se maksetaan edellisten EKR:jen koroista.

⁹ Tämä on selvää, kun ajatellaan, että näiden maiden velan vähentäminen vastaa erällä tapaa talousarviota tukevaa apua, sillä siinä vapautetaan varoja, jotka osoitettaisiin muuten velanhoitoon.

Taulukko 4: Keskimääräisten vähennysten perusteella lasketut teoreettiset kustannukset (EUR)

	Kokonaissaatavat		joista erityislainoja		rästejä (b)	Teoreettiset kustannukset (4)
	Nimelliset	NNA (1) (a)	Nimelliset	NNA (1)		
Angola	2 107 710	1 676 812	0	0	978 881	1 088 834
Benin	15 885 850	10 264 038	2 796 735	1 591 466		4 208 256
Burkina Faso	45 536 152	32 201 534	11 629 399	6 930 186	10 477	13 206 925
Burundi	54 201 588	32 300 611	42 689 409	23 511 196	5 680 753	15 572 359
Kamerun	83 838 177	46 607 965	81 171 648	44 511 617		19 109 265
Keski-Afrikan tasav.	13 916 421	10 790 989	4 454 571	2 595 257	1 303 805	4 958 865
Tšad	8 142 926	5 824 017	5 331 606	3 601 913	30 913	2 400 521
Kongo	47 480 297	29 494 208	37 085 907	21 376 347	16 323 192	18 785 134
Kongo (tasavalta)	138 731 707	86 595 910	108 529 321	63 171 978	44 378 977	53 699 704
Norsunluurannikko	82 059 529	50 724 419	66 246 525	38 505 539	11 400	20 801 686
Etiopia	81 595 071	55 827 759	32 650 644	18 248 946	11 000	22 893 891
Ghana	47 409 459	33 638 739	29 437 474	18 416 877		13 791 883
Guinea	145 616 087	94 177 740	63 971 201	35 123 489	4 402 095	40 417 732
Guinea-Bissau	5 610 600	5 610 600			902 140	2 670 223
Päiväntasaajan Guinea	4 403 616	3 346 207			2 602 258	2 438 871
Guyana	51 096 680	29 316 417	43 174 114	23 072 409		12 019 731
Kenia	144 989 180	95 773 260	87 432 193	51 447 287	1 596 039	39 921 413
Liberia	6 400 453	3 877 330	5 828 853	3 305 730	1 286 313	2 117 094
Madagaskar	49 098 029	32 068 513	30 170 338	16 967 571		13 148 090
Malawi	89 070 772	57 431 596	31 088 890	17 418 722	23 733	23 556 685
Mali	57 263 432	39 994 067	26 078 948	14 742 812		16 397 567
Mauritania	59 223 561	40 951 983	28 176 598	15 692 864		16 790 313
Mosambik	45 115 734	30 361 150	7 687 004	3 235 408	1 205 131	12 942 175
Niger	34 272 625	21 140 877	24 256 962	13 051 789	6 169 543	11 197 272
Ruanda	35 652 251	23 535 877	23 735 701	13 886 726	7 073 035	12 549 654
São Tomé ja Príncipe	1 103 932	941 410	0	0		385 978
Senegal	93 860 217	58 439 695	66 365 451	37 302 249	24 762	23 970 427
Sierra Leone	34 368 124	22 078 084	17 479 696	9 745 864	2 243 708	9 971 935
Somalia	19 022 338	16 403 094	0	0	5 558 634	9 004 308
Sudan	37 676 792	30 105 038	12 471 873	7 878 929	23 340 592	21 912 708
Tansania	75 067 684	51 887 432	36 289 449	22 940 210	569 059	21 507 161
Togo	29 459 809	19 489 507	23 005 303	14 484 995	1 166 281	8 468 873
Uganda (3)	41 664 619	36 089 050	(4)	4 590 000		14 796 510
Sambia	161 261 860	100 477 562	136 403 621	80 297 394	3 558 294	42 654 701
Yht. (2)	1 542 271 432	1 009 753 649	894 067 425	516 006 485	46 306 967	432 984 853
Yht. – SSL	1 779 103 698	1 159 058 028	1 067 338 707	616 461 110	100 265 476	516 322 637
Yhteensä	1 842 203 281	1 209 443 489	1 085 639 433	627 645 769	130 451 015	549 356 747

(1) NNA = nettonykyarvo (4,5 prosenttia tammikuussa 1999).

(2) Yhteensä = Yhteissumma lukuun ottamatta maita, joiden kanssa yhteistyö on tällä hetkellä keskeytetty: Somalia, Sudan ja Liberia (SSL) + Kongon tasavalta, Niger, Sierra Leone ja Togo

(3) Ugandalla ei ole enää erityislainoja, sillä ne annettiin anteeksi osana yhteisön osallistumista HIPC-aloitteeseen. Taanneyhtyvyyden periaatetta noudattaen saatavien nettonykyarvoon on lisätty näiden erityislainojen arvo hetkenä, jolloin ne maksettiin takaisin aiottua aiemmin.

(4) Yhteisön osallistumisen teoreettiset kustannukset, jotka on saatu soveltamalla 41 prosentin nettonykyarvoa yhteisön saataviin rästit mukaan luettuina.

13. LIITE 5

14. YHTEISÖN RAHOITUSOSUUTEEN LIITTYVÄT PERIAATTEET

Euroopan yhteisö osallistuu täysipainoisesti HIPC-aloitteeseen auttamalla aloitteeseen valittavia maita vähentämään yhteisöön kohdistuvien maksuvelvoitteidensa nettonykyarvoa. Tätä varten yhteisö antaa kelpoisuusehdot täyttävälle maille avustuksia, joilla ne voivat suorittaa maksamattomista veloista ja velanhoitomaksuista johtuvia maksuja yhteisölle. Tämä apu mahdollistaa yhdessä muiden velkojien myöntämien varojen kanssa sen, että kelpoisuusehdot täyttävät maat saavuttavat HIPC-aloitteessa vahvistetut hyväksyttävän velkaantumistason maakohtaiset tavoitteet.

Edunsaajamaat käyttävät kyseisen avun ensisijaisesti maksamattomien erityislainojen maksamiseen ennakolta nettonykyarvon perusteella. Jos velan nettonykyarvoa ei näin pystytä vähentämään sovitulle tasolle, edunsaajamaa käyttää myönnetyn avun maksamattomiin riskipääomavelvoitteisiin yhteisölle.

Komissio tekee tapauskohtaisesti erityiset päätökset kunkin kelpoisuusehdot täyttävän AKT-maan avusta sisäisen sopimuksen IV luvussa vahvistettuja sääntöjä ja menettelyjä noudattaen. Komission päätös kussakin tapauksessa annettavan avun määrästä mahdollistaa kyseisen maan maksamattomien, yhteisöön kohdistuvien ulkoisten maksuvelvoitteiden nettonykyarvon tarvittavan vähentämisen ja on yhdenmukainen HIPC-aloitteen menetelmien kanssa. Maakohtaisissa päätöksissä otetaan myös huomioon maan velan rakenne yhteisöön nähden, pyrkimys valita hallinnon kannalta yksinkertaisimmat ehdotukset ja tarve varmistaa kelpoisuusehdot täyttävien maiden oikeudenmukainen ja tasa-arvoinen kohtelu. Kutakin maata koskevassa päätöksessä ilmoitetaan 6. heinäkuuta 1998 tehdyn päätöksen soveltamiseksi tarvittavat yksityiskohtaiset säännöt ja ehdot.

15.

16. LIITE 6

17. ALOITTEEN JA KÖYHYHDEN POISTAMISEN VÄLINEN YHTEYS

G7-maat eivät jääneet toimeettomiksi ”syvemmän, laaja-alaisemman ja nopeamman” aloitteen suhteen vaan esittivät IMF:lle ja Maailmanpankille virallisen vetoomuksen keskittyä toimissaan ja velkahuojennusprosessissa huomattavasti enemmän köyhyden torjumiseen. IMF:n tehostetut rakennesopeutusohjelmat mainittiin erityisesti.

Vielä ei ole aivan selvää, mikä Bretton Woods -järjestöjen toiminnallinen vastaus tulee olemaan. Selvä suuntaus on kuitenkin havaittavissa kohti perusteellista muutosta siinä, kuinka rakennesopeutusohjelmat ja puiteasiakirjat jatkossa laaditaan.

Yhteiskunnallisen asiayhteyden lujittaminen vastaa täysin yhteisön pitkäaikaisia huolenaiheita sekä rakennesopeutusta koskevia komission uusia suuntaviivoja.

Yhteisön rakennesopeutustukiohjelmat laadittiin IMF:n kanssa neuvoteltavien ohjelmien yhteiskunnallisen ulottuvuuden tukemiseksi ja laajentamiseksi. Alusta alkaen tärkein tavoite oli turvata sosiaalimenot ja varmistaa, että muutoksia ei toteuteta yhteiskunnallisten standardien kustannuksella. Toinen tavoite oli ulottaa välttämätön sopeutusprosessi puhtaasti raha- ja budjettipolitiikan ulkopuolelle, jotta sosiaalialan julkishallinto tehostuisi. Toisin sanoin komissio on aina pyrkinyt korostamaan sopeutuksen yhteiskunnallista ulottuvuutta jopa niin laajalti, että se on laatinut omat yhteiskunnallisia näkökohtia koskevat erityisehtonsa. Näin ollen G7-maiden vetoamus on vastaus yhteisön pitkäaikaisiin huolenaiheisiin.

Vetoamus on myös yhdenmukainen rakennesopeutusta koskevien komission uusien suuntaviivojen kanssa. Suurten rahoittajien kanssa erityisavustusohjelman puitteissa käydyissä keskusteluissa paljastui entistä selvemmin, että ehdollisuutta on pyrittävä muuttamaan. Sen Burkina Fasossa toteuttaman kokeiluhankkeen tuloksena oli useita välineitä, joilla voidaan perin pohjin muuttaa koko rakennesopeutusohjelman käsitettä ennen kaikkea tekemällä apu riippuvaiseksi suoritustason indikaattoreista, joilla keskitytään pääasiassa väestön sosiaalisiin tarpeisiin.

Tuoreimmassa rakennesopeutusta koskevassa komission tiedonannossa näistä toimista tehtiin johtopäätöksiä, ja hankkeen toteutus on jo päätetty aloittaa muun muassa Madagaskarissa ja Senegalissa. Perusajatuksena on keskittyä uudistusten tuloksiin itse uudistusten sijaan. Tämä tarkoittaa, että (i) uudistusohjelmissa keskitytään pitkäaikaisiin vaikutuksiin ja että (ii) kyseisten maiden on otettava suurempi vastuu toimenpiteiden valinnasta sekä siitä, kuinka nopeasti ja missä järjestyksessä uudistukset toteutetaan. Avoimuutta tuetaan, tavoitteista tulee selkeämpiä ja ohjelmia arvioidaan niistä saatujen tulosten perusteella. Näiden toimien ensisijaisina tavoitteina on vähentää köyhyttä ja kehittää instituutioita.

Komissio toivoo, että Bretton Woods -järjestöt käyttävät hyväkseen näitä kokemuksia ja löytävät sitä kautta erityisavustusohjelman periaatteiden mukaisen toiminnallisen vastauksen G7-maiden aloitteeseen.